

INGEN FULLSTENDIG HÅPLØSHET

Willy Brandt

Pia Finstad Stoneman

Willy Brandt-elevkonkurranse om demokrati og medborgerskap

Et tverrfaglig prosjekt

Oktober 2021

«Ingenting kommer av seg selv. Og lite varer evig. Man må samle seg om sine egne krefter og vite at hver tid krever sine svar: for å bevirke det gode, må man være i takt med tiden.» Willy Brandt, september 1992.

Vi lever i en tid med større og flere globale problemer enn noen gang før. De problemene vi står ovenfor i dag er ikke sammenlignbare med fortidens problemer. Vi står ovenfor et døende klima hvor dyr, natur og mennesker dør ut, krig og konflikter sender folk på flukt og skaper elendigheter og forholdene mellom land blir surere og surere, og det blir mindre og mindre tillit.

Noe som kan roe stress over vår framtid kan være å se til fortiden etter svar eller noe vi kan sammenligne vår situasjon med. Problemet med dette er at vi ikke kan sammenligne vår situasjon med fortiden. Dette er grunnet vår raske fremgang innen teknologi de siste 200 årene, så vel som de to verdenskrigene som har endret verden.

Selv med usammenlignbare problemer kan vi lære av erfaringene til de som kom før oss. For vis vi glemmer historien er det stor sjanse for å gjenta det forferdelige. Fordi, «Those who cannot remember the past are condemned to repeat it!» (George Santayana, 1905). Vi kan ta inspirasjon fra fortiden og Willy Brandt er en person vi bør ta inspirasjon fra.

Willy Brandt var en sosialdemokrat fra en ung alder. Han var motstander av Hitler, forkjemper for demokrati, frihet og kjempet mot diktatur og undertrykkelse. (Schmidt, 2021) Willy Brandt var en svært moderne mann. Han hadde en politikk skapt for en forent og likestilt verden. Han var en moderne mann for sin tid og en moderne mann for vår tid. Sitatet, «Ingenting kommer av seg selv. Og lite varer evig. Man må samle seg om sine egne krefter og vite at hver tid krever sine svar: for å bevirke det gode, må man være i takt med tiden.», er et av de nyttigste sitatene som vi kan fortsatt bruke like mye som det var brukbart da det ble sagt for 29 år siden, i september 1992.

For å forstå sitatet fullt og klare å se på det med moderne øyne og bruke det i en moderne tid, men fortsatt forstå hvilket perspektiv det kom fra, er det viktig å vite konteksten og hva som foregikk i den tiden det ble sagt.

Sitatet er fra 1992, i 1992 hadde den kalde krigen vært over i rundt tre år. Den kalde krigen var en krig kategorisert gjennom dens mangel på aktiv krig. Det var konflikter og flere små kriger, men ingen aktiv krig mellom hovedpartene, USA og Sovjetunionen. Den kalde krigen regnes som avsluttet i 1989, det året Berlin muren falt.

Willy Brandt jobbet aktivt for forsoning, fred og demokrati under den kalde krigen og i 1971 ble han tildelt Nobels fredspris for hans arbeid for å ha oppnådd forsoning mellom landene Vest og Øst Europa. I dette sitatet ser vi et direkte tilbakeblikk på hans arbeid under den kalde krigen. Vi kan se at Brandt fortsatt kjemper for forsoning og fred også etter den kalde krigen. Han kjempet også ikke bare for fred i de landene han er nærmest knyttet, men for hele verden.

Sitatet ble sagt under XIX Congress of the Socialist International, i Berlin i september 1992. Kongressen var arrangert av Sozialdemokratische Partei Deutschland (SPD), partiet Willy Brandt hadde vært leder av fra 1964-1987. Den XIX kongressen samlet over 600 delegater fra over 150 partier og organisasjoner verdenover. Denne kongressen hadde temaet «Freedom and solidarity in a changing world». (XIX Congress of the Socialist International, Berlin, 1992)

Blant hans arbeid fram til han mottok Nobels fredspris i 1971 sørget han for at Vest-Tyskland undertegnet avtalen om ikke-spredning av atomvåpen og en ikkevoldsavtale med Sovjetunionen. (Prisvinnere - 1971 - Willy Brandt - Nobel Peace Prize) Willy Brandt sto for fred. «Meine Grundsätze will ich gerade jetzt deutlich unterstreichen: Der Krieg darf kein Mittel der Politik sein.» (Prisvinnere - 1971 - Willy Brandt - Nobel Peace Prize), så han i takketalen for Nobels Fredspris, 11 desember 1971. Krig skal ikke være noe noen skal måtte gå igjennom, uansett hvor i samfunnet du står. En krig er aldri en løsning. For en voldelig løsning er aldri en god løsning. Bruk av atomvåpen under den kalde krigen hadde vært fatalt for hele verden. Den dagen i dag må også krig av alle typer forhindres. Dette gjelder i dag, i morgen og i overmorgen. Alle nasjoner i verden må samarbeide for fred. Hvis en eller flere nasjoner ikke forstår hvor viktig dette er, forfaller alt. Trygghet og fred verdenover er avhengig av dette. For uten alle, er vi ingen.

Mennesker er sosiale, vi har alltid samlet oss i grupper. Vi lever sammen for å løse felles problemer og dekke felles behov. Mennesker trenger mat, rent vann og beskyttelse er universelle behov som alle mennesker i verden skal ha dekket. Slik er det ikke for alle. En av den største grunnen for dette er krig, konflikter og uenighet.

«Als Mittel einer europäischen und weltweiten Sicherheitspolitik hat sie Spannungen abzubauen und die Kommunikation über die Grenzen hinweg zu fördern.» (Prisvinnere - 1971 - Willy Brandt - Nobel Peace Prize)

Willy Brandt viet livet sitt for frihet, fred og forsoning mellom verdens nasjoner. (Schmidt, 2021) Et viktig eksempel på Willy Brandt sin kamp for bedre forhold mellom land, er 7. desember 1970, hvor Willy Brandt befant seg i Warszawa, Polen. På slutten av hans tur til Polen i 1970, besøkte han minnesmerket for det jødiske ghettoopprøret mot den tyske okkupasjonen under den andre verdenskrig. Han gikk til minnesmerket og uten å si et ord, gitt han ned på kne. Willy Brandt sa senere i et intervju at alt han kunne gjøre var å be om tilgivelse for sitt folk. Han hadde gjort det, ikke for eller om seg selv, men som Tyskland. Denne gesten satt et merke, det viste at noe hadde endret seg i Tyskland. (Willy Brandt asks for forgiveness | 1970, 2018)

Sitatet sagt av Willy Brandt i 1992 er svært relevant og aktuelt i dag. Ikke bare er det svært relevant, men det er også svært brukbart. Vis vi virkelig vil forbedre verden må vi være forberedt og klar over at vi må stå sammen, ikke bare i en kort periode, men over en veldig lang tid. Vi må være forberedt og klar over at det kommer til å ta tid å endre og forbedre verden og samfunnet. Vi kan ikke haste og late oss med det arbeidet som trengs. Vi må bruke den tiden vi har, og vi må bruke den godt.

Ikke bare kan vi analysere sitatet og se dens relevans, men vi kan se det. Vi har sett mennesker av alle slag som har samlet seg for å demonstrere og slåss for kampen mot klimaendringer, urett, og for menneskerettigheter. Folk går sammen med de kreftene og mulighetene de har og bruker de kunnskapene og egenskapene de har for å forbedre samfunnet og verden. I 2019 så vi ungdommer rundt hele verden samle seg for å vise at vi er nødt til å kjempe for klimaet, ikke bare enkelt mennesker, men også store selskaper og regjeringer. Vi så i 2020 at mennesker samlet seg i store demonstrasjoner rundt hele verden for å vise at rasisme var noe vi ikke kunne stå for eller noe vi skal godta. Vi ser aktivt et smuldrende forhold mellom land, hvor anklagelser av blant annet spionasje, krigsforbrytelser, bruk av atomvåpen og anklagelser basert på penge eller politiske motiver.

Selv om eksemplene fra de siste 10-15 årene virker svært pessimistisk er sitatet optimistisk. Willy Brandt sier det han sier som en slags advarsel, men også som en slags oppmuntring. Han vil at vi skal gjøre dette og gjøre det riktig, fordi han vet hvor viktig det er og fordi han tror på det selv. Han sa det ikke bare for å si noe uten noen betydelig tanke bak det. Han sa det for at folk skulle forstå hvor viktig det er.

Sitatet angår oss alle. Det angår deg som enkelt menneske. Det angår deg som en del av et samfunn og det angår deg som et menneske. Det angår oss alle for med alle kan vi gjøre en forskjell. Sitatet er like relevant i dag som det var i september 1992. Ikke bare må vi jobbe sammen og gjøre det koordinert, vi må finne nye svar på de problemene vi nå står ovenfor i dagens samfunn. Enten de er i forhold til mindre samfunn eller det større verdenssamfunnet.

Det kan være vanskelig å skille ut hva som er de viktigste problemene i verden i dag. De fleste samfunnsmessige og globale problemene vi har i dag er innviklet og knyttet sammen. Flere ting forårsaker flere ting. Klima endring forårsaker naturkatastrofer som igjen medfører

til fattigdom, sult, nød og krig. Krig og uro forårsaker sult, nød, fattigdom og korrupsjon. Konflikter og uenighet forårsaker igjen krig og mer elendighet.

Selv med flere omfattende problemer, er hovedsakelig det største problemet vårt i dag, klima endringer. Klima endringer skaper naturkatastrofer som forårsaker konflikter for ressurser, flukt, sult, nød og elendighet. Flykninger som flykter fra forferdelige omstendigheter, kommer til de rikere landene som Norge og Tyskland. Og vi er en del av problemet, fordi vi er en del av grunnen til klima endringene. Det er de rikeste landene i verden som avbrenner mest olje og naturgass og har de største utslippene.

Annet en klimaendringer, er et annet voksende problem mistilliten som vokser mellom landene i verden. I vår tid er vi nærmere spenningen og rivalisering fra den kalde krigen enn freden etter den kalde krigens slutt. Etter den kalde krigen var forholdene mellom de forskjellige landene og nasjonene optimistisk og var på vei til forbedring. Forholdene begynte å surne igjen bare 10-15 år etter den kalde krigs offisielle slutt. Den fine tiden hvor den kalde krigen var over har nå surnet igjen. Bare fordi det var fint i noen år, varer ikke denne freden evig. Fred og gode forhold er noe som må opprettholdes konstant. Som Willy Brandt sa «Lite varer evig». Vi ser dette med forhold mellom enkelt mennesker også, uten en ofte nok dialog går ting fort galt. Et skremmende spørsmål man kan spørre seg selv om forholdene mellom land er «Har vi kanskje en kald krig i dag?» Landene i verden har lite tillit til hverandre. Vi har igjen blitt fiender. Forholdene mellom land blir kaldere og kaldere.

Svarene til problemene vi står ovenfor i dag kan være vanskelig å finne. Og vis vi ser mot Willy Brandt er det ikke mulig å finne de absolutte svarene til disse problemene hos han. Man finner ikke svar på så omfattende samfunnsmessige og globale problemer fra en enkelt person. Og da også en person som levde i en helt annen tid enn det vi gjør i dag. Vi må nå ha nye svar og løsninger på problemene vi har i dag. Det er ikke nyttig å lete etter svar fra i går for dagens problemer når våre problemer er annerledes enn det de var i fortiden. Willy Brandt sier i sitatet at vi er nødt til å være i takt med tiden. Vi er nødt til å være moderne, modige, fleksible, fornuftige, komme med kreative løsninger og vi er nødt til å ha en sterk vilje og være bestemte. Vi må tilpasse oss tiden, for vi kan ikke bruke gårsdagens svar for å løse dagens problemer. En av de viktigste grunnene til at vi ikke kan bruke gårsdagens svar er at verden er i konstant endring og vi har ikke hatt så store problemer før som vi har nå. Det går ikke an å sammenligne datidens problemer med problemene i dag.

Selv om det ikke går an å finne absolutte svar til våre problemer hos Willy Brandt, kan vi ta inspirasjon fra han og bruke hans erfaringer. En ide holdt av kun en person vil dø ut med personen. For at vi skal utvikle samfunnet og forbedre likestilling mellom alle, uansett kjønn, etnisitet, hudfarge, språk og kultur er vi nødt til å være villig til å spre kunnskap og ideer. Ideer som kan videre samfunnet vårt kan ikke bli borte og glemt etter personen har gått bort. Derfor er det viktig å huske Willy Brandt og hans arbeid. Willy Brandt var en moderne mann, moderne i sin tid og moderne i vår tid.

Erfaringer vi bør ta fra Willy Brandt er hans modighet og vilje for å forene gjennom fred. Willy Brandt kom DDR i møte og begynte å samarbeide med dem. Han visste at det var smartere å samarbeide enn å stå imot hverandre. Brandt kom fiendene sine i møte og skapte

trygghet for alle involvert. Vi bør gjøre som Brandt, se framover og være optimistisk, men fortsatt være klar over hva som må gjøres for å lykkes, og vi er nødt til å se problemene våre i øynene, ikke unngå dem. Vi kan ikke unngå jobben for klima og forvente at klima kommer til å bli bedre av seg selv. Vi er nødt til å jobbe sammen koordinert, og vi er nødt til å jobbe hardt. Man er nødt til å jobbe for de endringene man vil ha. Man kan ikke tro at ting vil endre seg av seg selv eller vente på at andre skal gjøre jobben. Lite varer evig av seg selv, et hus uten noen til å vedlikeholde det vil etter hvert falle fra hverandre og naturen vil igjen ta overhånd. Vis vi vil ha en forbedring må vi jobbe hardt, for ingenting kommer av seg selv. Willy Brandt visste at vi må tilpasse oss og koordinert gå sammen mot våre problemer.

Når Willy Brandt var i Polen i 1970 knelte foran minnesmerket, forsto han at for at Polen og Tyskland noen gang kunne ha et fungerende og vennlig forhold som naboland etter den andre verdenskrig, måtte Tyskland vise at noe hadde endret seg i landet. Vis land i dag vil forbedre forholdene mellom hverandre og tilgi hverandre er land nødt til å ha en dialog og gi hverandre muligheten til å vise sine endringer. Man er nødt til å være ydmyk og anerkjenne det som har hendt. Land og folket i et land er ikke pålagt å tilgi. Men land som har gjort forferdelige ting mot andre land har en plikt til å anerkjenne hva som har skjedd og si unnskyld.

Vi kan lære mye av Willy Brandt. Vi kan lære om mot, om idealer, moral og om ansvar. Vi kan lære om vilje og håp. Willy Brandt hadde en sterk vilje og et stort håp for framtiden, samfunnet, verdenspolitikken og fremtidig fred.

Selv om våre tilstander nå kan virke håpløse, er vi nødt til å være modige, fleksible, fornuftige, vi er nødt til å jobbe sammen koordinert med en sterk og en bestemt vilje. Vi må være fornuftige og være klar over hva som foregår, men vi må ikke være håpløse. Vi må ha håp.

«Zur Summe meines Lebens gehört im Übrigen, dass es Ausweglosigkeit nicht gibt.»

Willy Brandt i «Endringer», 1989.

Kildehenvisning

Alle tegninger er tegnet av Pia Finstad Stoneman

Brandt, W. (1971, Desember 11). *Nobel Lecture*. Hentet Oktober 14, 2021 fra NobelPrize.org:
<https://www.nobelprize.org/prizes/peace/1971/brandt/lecture/>

Brandt, W., Kreisky, B., & Palme, O. (1975). *Brev og samtaler 1972-1975* (norsk utgave 1976 Tiden Norsk Forlag. utg.). (B. Helle, Overs.) Hentet Oktober 2021 fra
https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2007060501049?page=3

(1981). *CONFESSION STATEMENT OF PETER WILLIAM SUTCLIFFE*. Yorkshire.

Johnsen, L. W. (2013, April 12). *En elsket tysker*. Hentet Oktober 2021 fra Dagsavisen:
<https://www.dagsavisen.no/kultur/2013/04/12/en-elsket-tysker/>

Prisvinner: Willy Brandt 1971. (u.d.). Hentet Oktober 2021 fra Nobel Peace Center:
<https://peaceprizelaureates.nobelpeacecenter.org/prisvinner/1971-willy-brandt>

Prisvinnere - 1971 - Willy Brandt - Nobel Peace Prize. (u.d.). Hentet fra Nobel Peace Prize:
<https://www.nobelpeaceprize.org/prisvinnere/1971-article1353-902.html>

Schmidt, D. W. (2021). Willy Brandt 1913-1992 Et liv for frihet, fred og forsoning mellom nasjonene. *En internasjonal vandretstilling av Bundeskanzler-Willy-Brandt-Stiftung*, 18. (M. Merete Franz, Overs.) Berlin, Tyskland. Hentet Oktober 2021 fra
<file:///C:/Users/piasto/AppData/Local/Temp/OneNote/16.0/Exported/%7B7A0398B0-0A96-445F-83EB-E8DA690A9547%7D/NT/0/Material%20NORSK.pdf>

Tale i anledning utdelingen av Nobels fredspris i Oslo, 11. desember 1971. (1971, Desember 11). Hentet fra Willy Brandt - Online Biografie: <https://www.willy-brandt-biografi.com/kilder/viktige-taler/tale-i-anledning-utdelingen-av-nobels-fredspris-i-oslo-1971/>

Trondal, J. (2021, Januar 20). *EEC (European Economic Community)*. Hentet Oktober 2021 fra Store Norske Leksikon: https://snl.no/EEC_-_European_Economic_Community

Tøllefsen, T. O. (2020, Juli 23). *Sozialdemokratische Partei Deutschlands*. Hentet Oktober 2021 fra Store Norske Leksikon: https://snl.no/Sozialdemokratische_Partei_Deutschlands

Willy Brandt - Germany - EU - 1974 (1974). [Film]. Hentet Oktober 2021 fra
<https://www.youtube.com/watch?v=JClN4obLAW>

Willy Brandt 1913-1992. A Life for Freedom, Peace and Reconciliation between Nations (2020). [Film]. Hentet Oktober 2021 fra https://www.youtube.com/watch?v=tKM_x_gSwac

Willy Brandt asks for forgiveness | 1970. (2018). Moments Of History. Hentet Oktober 2021 fra
<https://www.youtube.com/watch?v=7zqDSA9NJM4>

Willy Brandt-elevkonkurransen om demokrati og medborgerskap - Et tverrfaglig prosjekt. (2021). 4. Hentet Oktober 2021 fra
[file:///C:/Users/piasto/AppData/Local/Temp/OneNote/16.0/Exported/%7B7A0398B0-0A96-445F-83EB-E8DA690A9547%7D/NT/1/oppgaver-og-bakgrunn-27.08.21\(1\).pdf](file:///C:/Users/piasto/AppData/Local/Temp/OneNote/16.0/Exported/%7B7A0398B0-0A96-445F-83EB-E8DA690A9547%7D/NT/1/oppgaver-og-bakgrunn-27.08.21(1).pdf)

XIX Congress of the Socialist International, Berlin. (1992, September 15-17). Hentet Oktober 2021 fra Socialist International: <https://www.socialistinternational.org/congresses/xix-congress-of-the-socialist-international-berlin/>

Tusen takk til min tysk lærer Florian Max Sperr for hjelpen med dette prosjektet